

Volta des General

Paratge natural de la Serra de Tramuntana

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
i Mobilitat

Obra Social "la Caixa"

CATALÀ

Volta des General

Una lleugera baixada entre la muntanya i la mar ens durà des dels voltants de Banyalbufar al Port des Canonge, antic port de pescadors i llogaret costaner. Avui dia inclou un nucli urbà de segona residència i continua sent una raconada amb encant que convida a la contemplació del paisatge i la costa nord mallorquina.

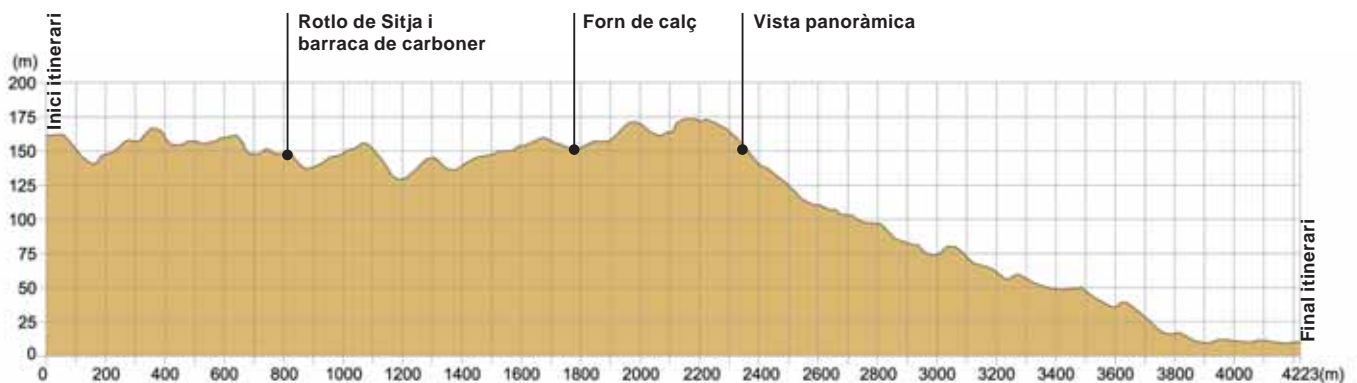
Dificultat: Baixa

Distància per recórrer: 4,22 quilòmetres (només anada)

Durada: 2 hores i 30 minuts

(1 hora d'anada i 1 hora i 30 minuts de tornada)

Tot el camí està ben fitat.

Barques al port des Canonge (Foto: Rafel Mas)

1. Banyalbufar: marjades i safareigs

Iniciem aquesta agradable caminada a vorera de mar a una petita esplanada on podem deixar el cotxe, situada al quilòmetre 85,2 de la carretera Ma-10 d'Andratx a Pollença. Des d'aquest punt tenim una excel·lent panoràmica sobre la vila de Banyalbufar i les seves marjades. Són ben abundants i complexos els sistemes de canalització hídrica, els safareigs i les fonts de mina. Les marjades ben llaurades afavoreixen la infiltració i eviten l'erosió, i sobre elles es produeix hortalissa i vinya talment com temps enrere.

Marjades de Banyalbufar (Foto: Rafel Mas)

Seguim el camí de carro ample i de terra. Als pocs minuts, vora un aljub modern i sense cap interès, trobam una bifurcació del camí que va cap a la dreta i que hem d'ignorar. Al llarg del camí trobam indicis d'un antic empedrat, envoltat d'un bosc mixt de pins (*Pinus halepensis*) i alzines (*Quercus ilex*), amb ullastre (*Olea europaea* var. *sylvestris*), mata (*Pistacia lentiscus*) i algun exemplar de garballó (*Chamaerops humilis*). En cinc minuts trobam una barrera metàl·lica oberta, amb un botador a l'esquerra, i a pocs metres apareix una cruïlla i hem de prendre a la dreta. Ara, les alzines es fan més escadusseres i les arboceres (*Arbutus unedo*) i el peterrell (*Erica multiflora*) prenen protagonisme.

2. Els trencapinyons, ocells de bec tort

En uns minuts trobam a la dreta del camí que surt un sender poc marcat el qual hem de deixar i hem de seguir per l'esquerra. Si ens hi fixam es poden intuir restes d'antigues marjades, ben evidenciades pels vells garrovers que hi ha intercalats dins del bosc. Els ocells ens acompanyaran al llarg de tot l'any: el busqueret capnegre (*Sylvia melanocephala*), el passaforadí (*Troglodytes troglodytes*), el pinsà (*Fringilla coelebs*), el ferrerico (*Parus major*), el reietó cellablanc (*Regulus ignicapillus*)... i durant l'hivern veurem amb abundància el rupit (*Erithacus rubecula*) i el tord (*Turdus philomelos*). Hi ha una espècie que no ens abandonarà en tot el camí i ens aguarà des de qualsevol pi, el trencapinyons (*Loxia curvirostra*). Aquest aucell, d'aspecte i comportaments de lloret, s'alimenta dels pinyons que extreu de les pinyes del pi blanc amb l'ajut del seu potent bec tort i entrecreuat en forma de tenalles. Les femelles són de color verd amb un suau pigallat al ventre, flancs i esquena, mentre que els mascles exhibeixen un roig intens i cridaner. De ben segur que els sentirem cantar mentre es desplacen pels pins i, parant una mica l'orella, sentirem com fan cruixir les pinyes amb els seus becs.

Trencapinyons, *Loxia curvirostra* (Foto: Sebastià Torrens)

3. El puig de ses Planes i un redol de quers

Punta de s'Àguila i al fons na Foradada i el Morro de Sóller (Foto: Rafel Mas)

A mà esquerra la presència de la mar es fa evident i a la nostra dreta ens acompanyen unes penyes blanquinoses, que corresponen al puig de ses Planes. Després d'una mitja hora de caminar trobam un rotlo de sitja i una barraca de carboner molt peculiar, que es va construir aprofitant una gran roca o quer. Recentment s'ha reconstruït el capell característic de càrritx. Veurem també les restes d'una antiga casa de pedra. El camí continua sent ample i discorre sobre un marge empedrat i vorejat amb uns importants escopidors de pedra.

El camí puja suaument i s'observen grans blocs de pedra. Els quers s'escampen arreu entre el pinar i es fa difícil aclarir si són els pins els que suporten els quers o si és a l'inrevés. Aquestes rocotes sembla que tenen el seu origen en antigues esllavissades del puig de ses Planes, i han originat un paisatge original i extraordinari.

Al cap d'uns 40 minuts de l'inici, trobam a la nostra dreta un forn de calç molt gros, excavat a la roca gairebé en la seva totalitat. A partir d'aquí l'arboçar guanya terreny al pinar i el camí comença a anar cap avall. Ara el camí s'estreny i passarem baix el desplomat de les penyes des Corral Fals, des d'on tindrem una vista excel·lent sobre la punta de s'Àguila, un esperó amb una configuració dels seus estrats característica, que s'endinsa cap a la mar. Amb una mica de sort veurem el ràpid vol del falcó (*Falco peregrinus*) amb volença per aquests espadats.

4. Aladerns de fulla estreta i murtreras ran de mar

Fruit de Murtra (Foto: Rafel Mas)

pensar en les forces geològiques que han hagut d'actuar per moure aquests dipòsits horitzontals cap a la verticalitat, de ben segur que en quedarem admirats.

A partir d'aquí, convé returar-nos i mirar davall els peus; veurem que la terra és d'un vermell intens. Aquest sòl silícic i baix en carbonats fa que la vegetació que hi apareix sigui especial: continuem tenint pins, però el sotabosc és compost bàsicament per bosquines d'aladerns de fulla estreta (*Phillyrea angustifolia*) -arbusts semblants a ullastres amb olivetes menudes-, clapes de bruc (*Erica arborea*) i per murtreres (*Myrtus communis*). Com a curiositat, podem trobar murtra amb els típics fruits de color negre, i murtra de fruits de color blanc. Aquesta darrera coloració és deguda a una modificació genètica que produeix alteracions enzimàtiques. Els fruits de l'aladern i de la murtra serveixen d'aliment als petits aucells a la tardor. Els marts (*Martes martes*) són també uns grans consumidors de murtons.

Continuam descendint pel camí i en una corba tenim una panoràmica de la punta de Sóller, na Foradada i la talaia de Son Galceran. També veim la urbanització del Port des Canononge. El nostre camí desemboca a una pista asfaltada que entra cap a la dreta a dins de la finca de Son Bunyola. Les cases de la finca queden al nostre enfront. Seguim la pista cap a l'esquerra i després de tres corbes tornam a enllaçar amb un camí de terra.

Aquesta ruta és especial pel gran impacte visual de les formacions geològiques que anam trobant. A la dreta del camí podem veure una mostra interessant d'estrats disposats verticalment. Si ens aturam a

5. Pins que cauen a la mar

A la nostra esquerra queda un sortint anomenat punta Roja, en clara referència al color del seu rocam. Aquí, com en altres llocs de la costa nord mallorquina, els pins arriben a tocar de la mar. Els temporals i la consegüent erosió i pèrdua de sòl els van desarrelant, i fins i tot arriba a matar-los i abocar-los a la mar. La força del vent i l'esprai marí també s'encarreguen de modelar la vegetació, i les murtreres i aladerns agafen formes de coixí.

Continuam caminant ran de mar i deixam a mà esquerra un portell amb una barrera de fusta a la dreta. Passam vora les restes d'uns excusats fets de pedra i amb pocs minuts arribam a un torrent que desemboca a la platja de Son Bunyola. El camí gira a la dreta i enfila uns esglaons picats a

la roca i tot d'una volta a l'esquerra i ens duu a travessar un segon torrent que en determinades èpoques pot dur aigua i s'ha d'anar amb esment per no llenegar. En uns minuts ens trobam a una esplanada sense vegetació i, després de travessar-la, arribam al Port des Canonge. A través d'uns esglaons podem accedir a un mirador sobre la caleta del port. Des d'aquí podem trobar unes quantes alcoves o escars a la dreta i en una altra raconada a l'esquerra, unes rampes fetes amb barres de fusta per on treure les barques. Quan trobam l'asfalt, tenim al nostre davant el nucli urbà, amb les cases més antigues i la urbanització a continuació. Des d'aquest punt, i després de descansar un poc, tornarem sobre les nostres passes cap al punt d'inici.

Platja de Son Bunyola (Foto: Rafel Mas)

6. Còdols, pedres d'esmolar i sauris prehistòrics

Còdols a la platja (Foto: Rafel Mas)

A la platja de Son Bunyola no trobarem arena; es tracta d'una típica cala de còdols de la costa nord de Mallorca. Els còdols són pedres erosionades, fragments de roca modelades per les ones dia rere dia. El fregament entre ells els arrodoneix i mata els caires angulosos fins aconseguir aquestes formes rodones o el·líptiques, llises i suaus. La força de l'onatge dels temporals de nord treu a la superfície còdols de major mida, i depenent de l'estat de la mar, l'aparença de la cala serà diferent, amb pedres de major mida unes vegades i més petites unes altres.

Entre aquests còdols, en trobarem alguns de color vermellós i de tacte aspre. Són fragments de gres d'uns dipòsits de quars i llims vermells anomenats *Buntsandstein*. Aquestes roques són molt antigues, del triàsic inferior, amb aproximadament 250 milions d'anys d'antiguitat. Són ben interessants i sembla que contenen icnites (petjades fòssils), molt probablement atribuïbles a petits sauris *Cheirotherium*, ancestres dels dinosaures. Es pot veure una gran llosa que presenta aquestes petjades a l'edifici Guillem Colom i Casanovas de la Universitat de les Illes Balears.

Els nostres padrins coneixen aquestes roques com a "pedra d'esmolar"; la seva naturalesa de gres quarsós fa que serveixi, si es banya amb aigua, per treure tall als ganivets. Amb una mica de sort podem veure encara a alguna casa una mola (d'esmolar) feta d'aquest material.

